

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

19 decembrie 2019 *

„Trimitere preliminară – Procedură accelerată – Drept instituțional – Cetățean al Uniunii Europene ales în Parlamentul European în timp ce este arestat preventiv în cadrul unei proceduri penale – Articolul 14 TUE – Noțiunea de «membru al Parlamentului European» – Articolul 343 TFUE – Imunități necesare pentru îndeplinirea misiunii Uniunii – Protocolul (nr. 7) privind privilegiile și imunitățile Uniunii Europene – Articolul 9 – Imunități de care beneficiază membrii Parlamentului European – Imunitate de deplasare – Imunități de sesiune – Domenii de aplicare personal, temporal și material ale acestor diferite imunități – Ridicarea imunității de către Parlamentul European – Cerere de ridicare a imunității adresată de o instanță națională – Actul privind alegerea membrilor Parlamentului European prin vot universal direct – Articolul 5 – Mandat – Articolul 8 – Procedura electorală – Articolul 12 – Verificarea prerogativelor membrilor Parlamentului European în urma proclamării oficiale a rezultatelor electorale – Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Articolul 39 alineatul (2) – Alegerea membrilor Parlamentului European prin vot universal direct, liber și secret – Dreptul de a fi ales”

În cauza C-502/19,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Tribunal Supremo (Curtea Supremă, Spania), prin decizia din 1 iulie 2019, primită de Curte în aceeași zi, în procedura penală împotriva

Oriol Junqueras Vies,

cu participarea:

Ministerio Fiscal,

Abogacía del Estado,

Partido político VOX,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte, doamna R. Silva de Lapuerta, vicepreședintă, domnii J.-C. Bonichot și A. Arabadjiev, doamnele A. Prechal și L. S. Rossi și domnul I. Jarukaitis, președinți de cameră, domnii E. Juhász, J. Malenovský (raportor) și L. Bay Larsen, doamna C. Toader și domnii N. Piçarra, A. Kumin, N. Jääskinen și N. Wahl, judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar,

grefier: doamna M. Ferreira, administratoare principală,

* Limba de procedură: spaniola.

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 14 octombrie 2019,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru domnul Junqueras Vies, de A. Van den Eynde Adroer, abogado;
- pentru Ministerio Fiscal, de F. Cadena Serrano, de C. Martinez-Pereda, de J. Moreno Verdejo și de J. Zaragoza Aguado;
- pentru Partido político VOX, de M. Castro Fuertes, abogada, asistată de M. Hidalgo López, procuradora;
- pentru guvernul spaniol, de S. Centeno Huerta și de A. Rubio González, în calitate de agenți;
- pentru Parlamentul European, de C. Burgos, de F. Drexler și de N. Görlitz, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de F. Erlbacher și de I. Martínez del Peral, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 12 noiembrie 2019,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 9 din Protocolul (nr. 7) privind privilegiile și imunitățile Uniunii Europene (JO 2012, C 326, p. 266, denumit în continuare „Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unei acțiuni introduse de domnul Oriol Junqueras Vies, accesorie unei proceduri penale cu privire la acesta, împotriva unei ordonanțe a Tribunal Supremo (Curtea Supremă, Spania) prin care s-a refuzat, în urma proclamării oficiale a rezultatelor alegerilor pentru Parlamentul European organizate la 26 mai 2019, ridicarea unei măsuri de arestare preventivă care îi este aplicată începând cu luna noiembrie 2017 pentru a-i permite îndeplinirea unei formalități care condiționează în dreptul spaniol dobândirea calității de membru al acestui parlament.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii

- 3 Capitolul III din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii, referitor la „[m]embrii Parlamentului European”, cuprinde printre altele articolul 9, care prevede:

„Pe durata sesiunilor Parlamentului European, membrii acestuia beneficiază:

- (a) pe teritoriul național, de imunitățile recunoscute membrilor Parlamentului propriei țări;
- (b) pe teritoriul oricărui alt stat membru, de exceptare privind orice măsură de detenție sau urmărire penală.

Imunitatea este valabilă inclusiv pe perioada deplasării la locul reuniunii Parlamentului European, cât și la întoarcere.

Imunitatea nu poate fi invocată în caz de flagrant delict și nici nu poate constitui o piedică pentru Parlamentul European de a ridica imunitatea unuia dintre membri.”

Actul electoral

4 Actul privind alegerea membrilor Parlamentului European prin vot universal direct, anexat la Decizia 76/787/CECO, CEE, Euratom a Consiliului din 20 septembrie 1976 (JO 1976, L 278, p. 1), a fost modificat ultima dată prin Decizia 2002/772/CE, Euratom a Consiliului din 25 iunie și din 23 septembrie 2002 (JO 2002, L 283, p. 1, JO 2009, L 228, p. 47, denumit în continuare „Actul electoral”).

5 Articolul 1 alineatul (3) din Actul electoral prevede că alegerea membrilor Parlamentului European se desfășoară prin vot universal direct, care este liber și secret.

6 Articolul 5 din acest act are următorul cuprins:

„(1) Perioada de cinci ani pentru care sunt aleși membrii Parlamentului European începe la deschiderea primei sesiuni organizate după fiecare alegere.

[...]

(2) Mandatul fiecărui membru începe și expiră în același timp cu perioada menționată la alineatul (1).”
[traducere neoficială]

7 Articolul 6 alineatul (2) din actul menționat prevede:

„Membrii Parlamentului European beneficiază de privilegiile și imunitățile care le sunt aplicabile în temeiul [Protocolului privind privilegiile și imunitățile Uniunii].”

8 Articolul 8 primul paragraf din același act prevede:

„Sub rezerva dispozițiilor prezentului act, procedura electorală este reglementată în fiecare stat membru de propriile dispoziții naționale.”

9 Potrivit articolului 11 alineatele (3) și (4) din Actul electoral:

„(3) Fără a aduce atingere articolului [229 TFUE], Parlamentul European se reunește de plin drept în prima zi de marți după expirarea unui termen de o lună de la sfârșitul perioadei electorale.

(4) Competențele Parlamentului European care își încheie mandatul încetează odată cu deschiderea primei ședințe a noului Parlament European.” [traducere neoficială]

10 Articolul 12 din acest act prevede:

„Parlamentul European verifică prerogativele membrilor Parlamentului European. În acest sens, Parlamentul European ia act de rezultatele proclamate oficial de statele membre și hotărăște în legătură cu contestațiile care ar putea să apară, eventual, pe baza dispozițiilor prezentului act, cu excepția dispozițiilor de drept intern la care acesta face trimitere.” [traducere neoficială]

Dreptul spaniol

Constituția spaniolă

11 Articolul 71 din Constituția spaniolă prevede:

„1. Deputații și senatorii beneficiază de inviolabilitate în ceea ce privește opiniile exprimate în exercitarea funcțiilor.

2. Pe durata mandatelor lor, deputații și senatorii beneficiază de asemenea de imunitate și pot fi arestați numai în cazul unei infracțiuni flagrante. Aceștia nu pot fi inculpați sau puși sub urmărire penală fără autorizarea prealabilă a camerei aferente.

3. În cauzele împotriva deputaților sau senatorilor este competentă Secția penală a Tribunal Supremo [Curtea Supremă].

[...]”

Legea electorală

12 Ley orgánica 5/1985, de Régimen Electoral General (Legea organică nr. 5/1985 privind regimul electoral general), din 19 iunie 1985 (BOE nr. 147 din 20 iunie 1985, p. 19110), în versiunea aplicabilă faptelor în discuție în litigiul principal (denumită în continuare „Legea electorală”), enunță, la articolul 224:

„1. Junta Electoral Central [Comisia Electorală Centrală, Spania] procedează, cel târziu în a douăzecea zi ulterioară alegerilor, la numărarea voturilor la nivel național, la atribuirea locurilor aferente fiecărui candidat și la proclamarea candidaților aleși.

2. În termen de cinci zile de la proclamarea lor, candidații aleși trebuie să jure sau să promită că respectă Constituția în fața [Comisiei Electorale Centrale]. După expirarea termenului respectiv, [Comisia Electorală Centrală] declară vacante mandatele aferente deputaților în Parlamentul European care nu au jurat să respecte Constituția și suspendă toate prerogativele care le-ar putea reveni în temeiul funcției lor până la depunerea jurământului respectiv.

[...]”

Regulamentul Camerei Deputaților

13 Reglamento del Congreso de los Diputados (Regulamentul Camerei Deputaților) din 10 februarie 1982 (BOE nr. 55 din 5 martie 1982, p. 5765) prevede, la articolul 20:

„1. Deputatul care a fost proclamat ales dobândește calitatea deplină de deputat prin îndeplinirea simultană a următoarelor condiții:

1) să prezinte Secretariatului General certificatul emis de organul competent al administrației electorale;

2) să își întocmească declarația de activitate în termenele prevăzute în [Legea electorală];

3) să depună, încă de la prima ședință plenară la care asistă, promisiunea sau jurământul de respectare a Constituției.

2. Drepturile și prerogativele sunt efective chiar din momentul în care deputatul este proclamat ales. Cu toate acestea, dacă trei ședințe plenare s-au desfășurat fără ca deputatul să fi dobândit o astfel de calitate în conformitate cu alineatul anterior, el nu beneficiază de aceste drepturi și prerogative până la momentul acestei dobândiri.”

Codul de procedură penală

- 14 Potrivit articolului 384 bis din Ley de Enjuiciamiento Criminal (Codul de procedură penală), în versiunea aplicabilă faptelor în discuție în litigiul principal:

„Odată ce decizia de trimitere în judecată rămâne definitivă și se dispune arestarea preventivă pentru o infracțiune săvârșită de persoana care face parte din sau care are legătură cu bande înarmate sau cu indivizi teroriști sau rebeli, inculpatul care exercită o funcție sau o atribuție publică este suspendat în mod automat din aceasta pe durata arestării.”

- 15 Articolul 503 din acest cod prevede la alineatul (1):

„1. Arestarea preventivă poate fi dispusă numai dacă sunt întrunite următoarele condiții:

- 1) să existe în cauză una sau mai multe fapte care au natura unei infracțiuni sancționate cu pedeapsă maximă de cel puțin 2 ani de închisoare sau cu o pedeapsă privativă de libertate cu o durată inferioară în cazul în care persoana cercetată sau inculpată are antecedente penale care figurează încă în cazier care nu au făcut și nici nu pot face obiectul reabilitării, rezultate din condamnarea pentru o infracțiune săvârșită cu intenție.

[...]

- 2) să existe în cauză suficiente motive pentru a considera persoana împotriva căreia se emite mandatul de arestare drept responsabilă din punct de vedere penal pentru comiterea infracțiunii.
- 3) să se urmărească prin arestarea preventivă unul dintre următoarele obiective:
 - a) asigurarea prezenței persoanei cercetate sau inculpate în cadrul procesului atunci când se poate deduce în mod rezonabil că există un risc de fugă.

[...]”

- 16 Articolele 750-754 din codul menționat au următorul cuprins:

„Articolul 750

Judecătorul sau instanța care constată că există motive pentru a trimite în judecată un senator sau un deputat din Cortes [Senatul și Camera Deputaților, Spania] ca urmare a unei infracțiuni se abține să inițieze procedura în privința sa în cazul în care [Senatul și Camera Deputaților] sunt în sesiune, până când obține autorizația corespunzătoare a camerei legislative din care face parte.

Articolul 751

În cazul în care senatorul sau deputatul este prins în flagrant delict, acesta poate fi reținut și trimis în judecată fără a fi necesară autorizația la care se referă articolul anterior; totuși, în 24 de ore de la reținere sau punere sub acuzare, acest fapt trebuie adus la cunoștința camerei legislative aferente.

De asemenea, se aduce la cunoștința camerei legislative respective faptul că există o procedură deschisă împotriva acestuia și că, în timp ce era trimis în judecată, acesta a fost ales senator sau deputat în Cortes [Parlament].

Articolul 752

Dacă un senator sau un deputat în Cortes [Parlament] este trimis în judecată în timpul unei vacanțe parlamentare, această împrejurare trebuie adusă imediat la cunoștința camerei legislative respective de către judecătorul sau instanța sesizată cu cauza.

La fel se procedează și în cazul trimerii în judecată a unui senator sau deputat ales în [Senat sau Camera Deputaților] înaintea reuniunii camerelor acestuia.

Articolul 753

În orice caz, grefierul suspendă procedura din ziua notificării [Senatului și a Camerei Deputaților], indiferent dacă acesta este sau nu este în sesiune, procedura rămânând în stadiul în care se afla la momentul respectiv până când camera legislativă adoptă o hotărâre în acest sens.

Articolul 754

În cazul în care [Senatul sau Camera Deputaților] refuză să acorde autorizația solicitată, procedura încetează prin nepronunțare asupra fondului în ceea ce privește senatorul sau deputatul, însă continuă în privința celorlalți inculpați.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 17 Reclamantul din litigiul principal, domnul Junqueras Vies, era vicepreședinte al Gobierno autonómico de Cataluña (guvernul autonom din Catalonia, Spania) la momentul adoptării Ley 19/2017 del Parlamento de Cataluña, reguladora del referéndum de autodeterminación (Legea 19/2017 a Parlamentului Cataloniei privind reglementarea referendumului de autodeterminare) din 6 septembrie 2017 (DOGC nr. 7449A din 6 septembrie 2017, p. 1) și a Ley 20/2017 del Parlamento de Cataluña, de transitoriedad jurídica y fundacional de la República (Legea 20/2017 a Parlamentului Cataloniei de tranziție juridică și constitutivă a Republicii) din 8 septembrie 2017 (DOGC nr. 7451A din 8 septembrie 2017, p. 1), precum și al organizării, la 1 octombrie 2017, a referendumului de autodeterminare prevăzut de prima dintre aceste două legi, ale cărei dispoziții fuseseră între timp suspendate printr-o decizie a Tribunal Constitucional (Curtea Constituțională, Spania).
- 18 În urma adoptării legilor menționate și a organizării referendumului respectiv, Ministerio fiscal (Ministerul Public, Spania), Abogado del Estado (Avocatul Statului, Spania) și Partido político VOX (partidul politic VOX) au inițiat o procedură penală împotriva mai multor persoane, printre care domnul Junqueras Vies, considerând că acestea participaseră la un proces de secesiune și săvârșiseră, în acest cadru, fapte care se încadrează în trei infracțiuni, și anume, în primul rând, cea de „rebeliune” sau de „sedițiune”, în al doilea rând, cea de „nesupunere” și, în al treilea rând, cea de „deturnare de fonduri”.
- 19 Domnul Junqueras Vies a fost arestat preventiv în faza de instrucție din cadrul acestei proceduri penale, în temeiul unei decizii adoptate la 2 noiembrie 2017 în conformitate cu articolul 503 din Codul de procedură penală. Această decizie a fost reînnoită de mai multe ori de atunci, astfel încât persoana interesată se afla încă în arest preventiv la data introducerii cererii de decizie preliminară aflate la originea prezentei hotărâri.

- 20 Ulterior deschiderii fazei de judecată a procedurii penale menționate, domnul Junqueras Vies s-a prezentat drept candidat la alegerile pentru Congreso de los Diputados (Camera Deputaților, Spania), organizate la 28 aprilie 2019, în urma cărora acesta a fost ales deputat.
- 21 Prin ordonanța din 14 mai 2019, Tribunal Supremo (Curtea Supremă) a considerat că nu era necesar să se solicite Camerei Deputaților autorizația prealabilă prevăzută la articolul 71 alineatul 2 din Constituția spaniolă, în măsura în care alegerea domnului Junqueras Vies ca deputat intervenise ulterior deschiderii fazei de judecată a procedurii penale inițiate, printre alții, împotriva sa. Astfel, conform jurisprudenței acestei instanțe, imunitatea prevăzută de dispoziția constituțională menționată ar fi recunoscută deputaților și senatorilor spanioli numai în privința procedurilor penale în care faza de judecată nu a fost încă deschisă la data la care aceștia sunt aleși sau dobândesc calitatea lor de deputat sau de senator.
- 22 Prin aceeași ordonanță, Tribunal Supremo (Curtea Supremă), sesizat cu o cerere în acest sens a domnului Junqueras Vies, i-a acordat acestuia o permisiune extraordinară de ieșire din penitenciar cu scopul de a-i permite să ia parte, sub supravegherea poliției, la prima sesiune plenară a Camerei Deputaților, precum și de a se conforma, cu această ocazie, cerințelor impuse pentru a-și prelua mandatul, astfel cum sunt prevăzute la articolul 20 din Regulamentul Camerei Deputaților.
- 23 După ce s-a conformat acestor cerințe și și-a preluat mandatul, apoi a revenit în penitenciar, domnul Junqueras Vies a fost suspendat din funcția de deputat printr-o decizie a Biroului Camerei Deputaților adoptată la 24 mai 2019, în conformitate cu articolul 384 bis din Codul de procedură penală.
- 24 În cursul fazei de judecată a procedurii penale inițiate, printre alții, împotriva lui, domnul Junqueras Vies s-a prezentat de asemenea drept candidat la alegerile pentru Parlamentul European, organizate la 26 mai 2019. În urma acestora, el a fost ales în Parlamentul European, astfel cum rezultă din proclamarea oficială a rezultatelor electorale efectuată de Comisia Electorală Centrală printr-o decizie din 13 iunie 2019 privind „Proclamarea deputaților aleși în Parlamentul European la alegerile organizate la 26 mai 2019” (BOE nr. 142 din 14 iunie 2019, p. 62477), în conformitate cu articolul 224 alineatul 1 din Legea electorală. În această decizie, de altfel, Comisia Electorală Centrală a procedat, astfel cum prevede aceeași dispoziție, la atribuirea mandatelor de care dispune Regatul Spaniei în cadrul Parlamentului European persoanelor alese, inclusiv domnul Junqueras Vies.
- 25 Prin ordonanța din 14 iunie 2019, Tribunal Supremo (Curtea Supremă) a respins o cerere a domnului Junqueras Vies prin care acesta a solicitat să i se acorde o permisiune extraordinară de ieșire din penitenciar, sub supravegherea poliției, cu scopul de a se putea prezenta în fața Comisiei Electorale Centrale pentru a depune jurământul sau promisiunea de respectare a Constituției spaniole cerute de articolul 224 alineatul 2 din Legea electorală.
- 26 La 20 iunie 2019, Comisia Electorală Centrală a adoptat o decizie prin care a constatat că domnul Junqueras Vies nu a depus jurământul sau promisiunea respectivă și, în conformitate cu articolul 224 alineatul 2 din Legea electorală, a declarat vacant locul atribuit persoanei interesate în Parlamentul European, precum și suspendarea tuturor prerogativelor care i-ar putea reveni în temeiul funcției sale.
- 27 La 2 iulie 2019, președintele Parlamentului European a deschis prima sesiune a legislaturii rezultate din alegerile pentru Parlamentul European organizate la 26 mai 2019.
- 28 Domnul Junqueras Vies a introdus la Tribunal Supremo (Curtea Supremă) o acțiune împotriva ordonanței menționate la punctul 25 din prezenta hotărâre, în cadrul căreia el invocă imunitățile prevăzute la articolul 9 din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii.
- 29 Invitați să prezinte observații în această privință, Ministerul Public, Avocatul Statului și partidul politic VOX au arătat că persoana interesată nu era protejată de imunitățile în cauză.

- 30 În decizia sa de trimitere, Tribunal Supremo (Curtea Supremă) a arătat, cu titlu introductiv, că sesizează Curtea cu privire la probleme de interpretare a dreptului Uniunii care se ridică nu în cadrul pregătirii hotărârii sale pe fond în procedura penală inițiată, între alții, împotriva domnului Junqueras Vies, ci al acțiunii formulate de acesta din urmă împotriva ordonanței menționate la punctul 25 din prezenta hotărâre. Instanța de trimitere consideră totodată că soluționarea unei astfel de acțiuni nu condiționează conținutul acestei hotărâri pe fond, fără a aduce atingere eventualului efect, pe care îl califică drept „reflex sau indirect”, pe care l-ar putea avea asupra acestuia actele care pot fi adoptate ca urmare a unei autorizații sau a unui refuz al unei permisiuni de ieșire din penitenciar. Aceasta subliniază, în sfârșit, că este obligată să adreseze Curții întrebările care figurează în decizia sa de trimitere, în calitate de instanță care se pronunță, conform articolului 71 alineatul 3 din Constituția spaniolă, în primă și în ultimă instanță asupra acțiunii introduse de domnul Junqueras Vies.
- 31 În ceea ce privește aceste întrebări, Tribunal Supremo (Curtea Supremă) enunță, în primul rând, că ordonanța care face obiectul respectivei acțiuni privește refuzul de a acorda unei persoane care a fost aleasă membru al Parlamentului European în timp ce se afla în arest preventiv, iar faza de judecată a procedurii penale declanșate împotriva sa fusese deja deschisă, o permisiune extraordinară de ieșire din penitenciar care urmărește să îi permită să pronunțe jurământul sau promisiunea de a respecta Constituția spaniolă, pe care articolul 224 din Legea electorală îl impune unei persoane alese în astfel de funcții.
- 32 În al doilea rând, instanța de trimitere prezintă contextul în care a fost dată această ordonanță și elementele care au fost luate în considerare în cadrul ei, arătând, mai întâi, că faptele reproșate domnului Junqueras Vies sunt susceptibile să constituie infracțiuni deosebit de grave și să fie sancționate ca atare, în măsura în care au vizat să aducă atingere ordinii constituționale.
- 33 În continuare, această instanță arată că arestarea preventivă a domnului Junqueras Vies a fost dispusă din cauza riscului ca persoana interesată să fugă.
- 34 În sfârșit, instanța menționată precizează că, la momentul adoptării ordonanței prin care a refuzat să acorde o permisiune extraordinară de ieșire din penitenciar domnului Junqueras Vies, instanța menționată nu numai că a ținut seama de elementele evocate la cele două puncte precedente din prezenta hotărâre, având în vedere articolul 503 din Codul de procedură penală, ci a efectuat și o evaluare comparativă a diferitor drepturi și interese care i se părea că trebuiau să fie luate în considerare în acest cadru.
- 35 În această privință, Comisia explică faptul că, în definitiv, a dat prioritate privării provizorii de libertate a domnului Junqueras Vies în fața dreptului de participare politică a acestuia la lucrările Parlamentului European în scopul de a menține obiectivul procedurii penale inițiate, printre alții, împotriva persoanei interesate, care ar fi fost iremediabil prejudiciat dacă acesta din urmă ar fi fost autorizat să părăsească teritoriul spaniol. Tribunal Supremo (Curtea Supremă) consideră, cu privire la acest aspect, că este necesar să se distingă, pe de o parte, alegerea domnului Junqueras Vies în Camera Deputaților, în urma căreia acesta a putut fi autorizat fără dificultate să se prezinte la sediul acestui organ legislativ înainte de a se întoarce în penitenciar, și, pe de altă parte, alegerea sa în Parlamentul European. Astfel, o participare a persoanei interesate la prima sesiune a noii legislaturi a acestei instituții, presupunând deplasarea sa în afara teritoriului spaniol, ar fi implicat o pierdere de control privind măsura arestării preventive care îl viza, într-un context caracterizat de existența unor limite ale cooperării judiciare în materie penală instituite în cadrul Uniunii Europene.
- 36 În al treilea rând, Tribunal Supremo (Curtea Supremă) justifică primele două întrebări preliminare prin necesitatea de a ști momentul la care este dobândită calitatea de membru al Parlamentului European.
- 37 În această privință, el observă că, în Hotărârea din 12 mai 1964, Wagner (101/63, EU:C:1964:28), și în Hotărârea din 10 iulie 1986, Wybot (149/85, EU:C:1986:310), Curtea a interpretat articolul 9 primul paragraf din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii considerând, pe de o parte, că

noțiunea „sesiuni” care figurează în cuprinsul acestuia trebuia definită în mod autonom, iar nu prin trimitere la dreptul intern al statelor membre, pentru a garanta beneficiul unor imunități de durată egală tuturor membrilor Parlamentului European și, pe de altă parte, că domeniul de aplicare temporal al acestor imunități trebuia să fie definit în mod larg, astfel încât ele să acopere ansamblul perioadei în care instituția menționată se află în sesiuni ordinare.

- 38 Cu toate acestea, instanța de trimitere arată că această jurisprudență nu soluționează problema dacă imunitățile prevăzute la articolul 9 primul și al doilea paragraf din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii sunt aplicabile în perioada anterioară începutului primei sesiuni ținute de Parlamentul European ca urmare a alegerilor. În aceste condiții, instanța menționată adaugă că, ținând seama de modul de redactare a acestor dispoziții, de obiectivul pe care îl urmăresc și de contextul normativ în care acestea se înscriu, astfel cum a fost înțeles de Curte în Hotărârea din 7 iulie 2005, *Le Pen/Parlamentul* (C-208/03 P, EU:C:2005:429), precum și în Hotărârea din 30 aprilie 2009, *Italia și Donnici/Parlamentul* (C-393/07 și C-9/08, EU:C:2009:275), s-ar putea considera că imunitățile prevăzute de dispozițiile menționate se aplică numai membrilor Parlamentului European care au intrat în posesia locului lor în cadrul acestei instituții sau cel puțin persoanelor care au fost incluse de autoritățile naționale competente pe lista celor care au respectat cerințele impuse în temeiul dreptului intern al statelor membre pentru a dobândi calitatea de membru al Parlamentului European. Totuși, atât această interpretare, cât și cea potrivit căreia imunitățile menționate se aplică tuturor persoanelor alese membri ai Parlamentului European ar da naștere la întrebări, având în vedere consecințele lor practice.
- 39 În al patrulea și ultimul rând, în ipoteza în care imunitățile prevăzute la articolul 9 primul și al doilea paragraf din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii ar fi aplicabile, instanța menționată ridică în esență problema consecințelor care trebuie atribuite acestora în cadrul acțiunii formulate de domnul Junqueras Vies împotriva ordonanței menționate la punctul 25 din prezenta hotărâre. Mai precis, instanța de trimitere urmărește să afle, prin intermediul celei de a treia întrebări preliminare, dacă – și, dacă este cazul, în ce mod și de către cine – protecția conferită de imunitățile menționate poate fi pusă în balanță cu celelalte drepturi și interese care trebuie luate în considerare în scopul soluționării unei astfel de acțiuni în lumina articolului 39 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și a dispozițiilor corespunzătoare ale articolului 3 din Protocolul adițional nr. 1 la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950.
- 40 În aceste condiții, Tribunal Supremo (Curtea Supremă) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Articolul 9 din [Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii] este aplicabil înainte de începerea «sesiunilor» în ceea ce privește o persoană acuzată de infracțiuni grave aflată în arest preventiv, dispus de o instanță pentru fapte anterioare inițierii procedurii electorale în care această persoană a fost proclamată deputat ales în Parlamentul European, dar care a fost privată printr-o hotărâre judecătorească de o permisiune extraordinară de ieșire din penitenciar care i-ar permite să îndeplinească cerințele prevăzute de legislația electorală națională la care face trimitere articolul 8 din [Actul electoral]?
- 2) În cazul unui răspuns afirmativ, dacă organismul desemnat în legislația electorală națională, ca urmare a faptului că persoana aleasă nu a îndeplinit condițiile stabilite din punct de vedere electoral (imposibilitate care decurge din limitarea libertății sale personale rezultată din arestarea sa preventivă într-o procedură pentru infracțiuni grave), ar fi comunicat Parlamentului European faptul că persoana aleasă nu va dobândi această calitate de deputat până nu îndeplinește condițiile menționate, s-ar menține interpretarea extensivă a noțiunii de «sesiuni», în pofida întreruperii temporare a așteptărilor sale de a-și prelua mandatul?

3) În cazul în care răspunsul ar fi în favoarea interpretării extensive, dacă persoana aleasă s-ar afla în arest preventiv într-un proces pentru infracțiuni grave, cu destul timp înainte de începutul procesului electoral, autoritatea judiciară care a dispus arestarea ar fi obligată, având în vedere expresia «pe perioada deplasării la locul reuniunii Parlamentului European, cât și la întoarcere», utilizată în cuprinsul articolului 9 din [Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii], să ridice măsura de detenție în termeni absoluți, în mod aproape automat, pentru a permite îndeplinirea formalităților și deplasările la Parlamentul European sau ar trebui să se aplice un criteriu relativ de evaluare comparativă de la caz la caz a drepturilor și a intereselor rezultate din interesul justiției și din legalitatea procedurii, pe de o parte, și a celor referitoare la instituția imunității, pe de altă parte, atât în ceea ce privește respectarea funcționării și a independenței Parlamentului European, cât și dreptul persoanei alese de a exercita funcții publice?”

41 La 14 octombrie 2019, instanța de trimitere a pronunțat o hotărâre pe fond în procedura penală inițiată, între alte persoane, împotriva domnului Junqueras Vies (denumită în continuare „hotărârea din 14 octombrie 2019”), prin care a pronunțat împotriva acestuia din urmă o pedeapsă de treisprezece ani de privare de libertate, pe de o parte, și o pedeapsă de treisprezece ani de incapacitate absolută, care determină pierderea definitivă a tuturor sarcinilor și funcțiilor sale publice, inclusiv electivă, precum și imposibilitatea de a obține sau de a exercita altele noi, pe de altă parte.

42 Prin scrisoarea din aceeași zi, instanța de trimitere a comunicat această hotărâre Curții, arătând că cererea sa de decizie preliminară își păstra interesul și utilitatea din moment ce răspunsurile la întrebările care figurează în decizia sa de trimitere aveau vocația de a-și produce efectele independent de faptul că arestarea domnului Junqueras Vies are caracter provizoriu sau rezultă dintr-o hotărâre de condamnare.

Procedura în fața Curții

Cu privire la procedura accelerată

43 În decizia de trimitere, Tribunal Supremo (Curtea Supremă) a solicitat ca trimiterea preliminară aflată la originea prezentei hotărâri să fie judecată potrivit procedurii accelerate, în temeiul articolului 105 din Regulamentul de procedură al Curții. În susținerea cererii sale, această instanță a arătat în esență că întrebările sale preliminare privesc calitatea de membru al Parlamentului European, precum și compunerea acestei instituții, că răspunsurile Curții la aceste întrebări preliminare sunt în mod indirect susceptibile să determine suspendarea situației privării de libertate în care se află domnul Junqueras Vies și că această situație de privare de libertate corespunde celei prevăzute la articolul 267 al patrulea paragraf TFUE.

44 Articolul 105 alineatul (1) din Regulamentul de procedură prevede că, la cererea instanței de trimitere sau, cu titlu excepțional, din oficiu, președintele Curții poate, după ascultarea judecătorului raportor și a avocatului general, să decidă judecarea trimiterii preliminare potrivit procedurii accelerate în cazul în care natura cauzei impune examinarea acesteia în termen scurt.

45 În speță, la 19 iulie 2019, președintele Curții a decis, după ascultarea judecătorului raportor și a avocatului general, să admită cererea instanței de trimitere vizată la punctul 43 din prezenta hotărâre. Această decizie a fost motivată prin faptul că, în primul rând, domnul Junqueras Vies se afla în arest preventiv la data introducerii cererii de decizie preliminară, astfel încât întrebările preliminare adresate de Tribunal Supremo (Curtea Supremă) trebuiau considerate ca fiind formulate în cadrul unui litigiu privind o persoană supusă unei măsuri privative de libertate, în sensul articolului 267 al patrulea paragraf TFUE, și, în al doilea rând, aceste întrebări aveau ca obiect să obțină interpretarea unei dispoziții a dreptului Uniunii care, prin însăși natura sa, poate avea impact asupra menținerii în arest a domnului Junqueras Vies în ipoteza în care această dispoziție i-ar fi aplicabilă [a se vedea în acest

sens Ordonanța președintelui Curții din 30 septembrie 2011, Achughbabian, C-329/11, nepublicată, EU:C:2011:630, punctele 9-12, și, prin analogie, Hotărârea din 25 iulie 2018, Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punctele 29-31].

Cu privire la cererea de redeschidere a fazei orale a procedurii

- 46 Prin act depus la greșea Curții la 12 noiembrie 2019, în urma prezentării concluziilor domnului avocat general, domnul Junqueras Vies a solicitat Curții să dispună redeschiderea fazei orale a procedurii, invocând apariția unui fapt nou care ține de împrejurarea că Tribunal Supremo (Curtea Supremă) i-a notificat, la 30 octombrie 2019, o ordonanță prin care a suspendat executarea pedepsei de incapacitate absolută care i-a fost aplicată prin hotărârea din 14 octombrie 2019.
- 47 În această privință, articolul 83 din Regulamentul de procedură prevede că Curtea poate oricând să dispună, după ascultarea avocatului general, redeschiderea fazei orale a procedurii, în special atunci când consideră că nu este suficient de lămurită, atunci când o parte a invocat, după închiderea acestei faze, un fapt nou de natură să aibă o influență decisivă asupra deciziei sale sau atunci când cauza trebuie soluționată pe baza unui argument care nu a fost pus în discuția persoanelor interesate.
- 48 În speță, trebuie să se constate însă că faptul nou invocat în cererea de redeschidere a fazei orale a procedurii a intervenit, astfel cum rezultă chiar din termenii acestei cereri, în cadrul procedurii penale menționate la punctul 30 din prezenta hotărâre, iar nu în cadrul acțiunii îndreptate împotriva ordonanței menționate la punctul 25 din această hotărâre, care a determinat Tribunal Supremo (Curtea Supremă) să sesizeze Curtea.
- 49 Ținând seama de acest element, Curtea consideră, după ascultarea avocatului general, că respectivul fapt nou nu este de natură să aibă o influență decisivă asupra deciziei sale.
- 50 Prin urmare, nu este necesar să se dispună redeschiderea fazei orale a procedurii.

Cu privire la admisibilitatea cererii de decizie preliminară

- 51 Întrebat, în ședința de audiere a pledoariilor în fața Curții, cu privire la incidența eventuală a hotărârii din 14 octombrie 2019 asupra cererii de decizie preliminară și asupra măsurilor pe care Tribunal Supremo (Curtea Supremă) le poate lua ca urmare a răspunsurilor Curții la întrebările sale, Ministerul Public a răspuns că ar fi de competența instanței de trimitere să deducă consecințele din hotărârea pronunțată în prezenta cauză și, în ipoteza în care ar rezulta din această hotărâre că domnul Junqueras Vies beneficiază de imunitate în temeiul articolului 9 din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii, să stabilească efectele aferente unei astfel de imunități în cadrul acțiunii introduse de persoana interesată împotriva ordonanței menționate la punctul 25 din hotărârea respectivă.
- 52 În ceea ce îl privește, guvernul spaniol a apreciat în esență că, în ipoteza în care domnul Junqueras Vies ar beneficia de imunitate în temeiul articolului 9 primul paragraf litera (a) din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii, această imunitate nu ar avea niciun efect.
- 53 Astfel, conținutul material al imunității respective ar fi definit prin trimiterea la dreptul intern al statelor membre, iar Tribunal Supremo (Curtea Supremă) ar fi amintit în ordonanța menționată la punctul 21 din prezenta hotărâre că dreptul spaniol nu garantează imunitate deputaților și senatorilor spanioli decât în privința procedurilor penale în care faza de judecată nu a fost încă deschisă la data la care aceștia sunt aleși sau dobândesc calitatea de deputat sau de senator. Or, în speță, decizia de trimitere ar sublinia că faza de judecată a procedurii penale menționate la punctul 30 din prezenta hotărâre a fost deschisă anterior alegerii domnului Junqueras Vies în Parlamentul European. În

consecință, nicio imunitate nu ar împiedica menținerea în arest preventiv a persoanei interesate. În plus, acesta nu ar mai fi arestat preventiv, ci obligat, ca urmare a condamnării sale, la 14 octombrie 2019, să sufere o pedeapsă privativă de libertate.

- 54 Astfel, guvernul spaniol pare să considere că întrebările preliminare, în măsura în care se referă în esență la existența unei imunități, au un caracter ipotetic și că acesta este și mai marcat de la pronunțarea hotărârii din 14 octombrie 2019, astfel încât admisibilitatea cererii de decizie preliminară ar da naștere la întrebări.
- 55 Or, rezultă din jurisprudența constantă a Curții că revine doar instanței naționale sesizate cu soluționarea litigiului și care trebuie să își asume răspunderea pentru hotărârea judecătorească ce urmează a fi pronunțată competența să aprecieze, în raport cu particularitățile cauzei, atât necesitatea unei hotărâri preliminare pentru a fi în măsură să pronunțe propria hotărâre, cât și relevanța întrebărilor pe care le adresează Curții (Hotărârea din 10 decembrie 2018, Wightman și alții, C-621/18, EU:C:2018:999, punctul 26, precum și jurisprudența citată).
- 56 Rezultă că întrebările adresate de instanțele naționale beneficiază de o prezumție de relevanță și că Curtea poate refuza să se pronunțe asupra acestor întrebări numai dacă interpretarea solicitată nu are nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului principal, dacă problema este de natură ipotetică sau dacă Curtea nu dispune de elementele de fapt și de drept necesare pentru a răspunde în mod util la întrebările menționate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 decembrie 2018, Wightman și alții, C-621/18, EU:C:2018:999, punctul 27, precum și jurisprudența citată).
- 57 În speță, pe de o parte, rezultă fără ambiguitate din scrisoarea Tribunal Supremo (Curtea Supremă) menționată la punctul 42 din prezenta hotărâre că această instanță consideră că o decizie preliminară rămâne necesară pentru a fi în măsură să pronunțe o hotărâre cu privire la acțiunea aflată la originea prezentei cauze și că întrebările sale își păstrează întreaga relevanță.
- 58 Pe de altă parte, reiese în mod clar din această scrisoare și din formulările deciziei de trimitere sintetizate la punctele 30, 31 și 36-39 din prezenta hotărâre că interpretarea solicitată de Tribunal Supremo (Curtea Supremă) se află în raport direct cu obiectul litigiului principal și că problema ridicată de acest litigiu, precum și de cererea de decizie preliminară, în primul rând, nu este ipotetică, ci reală, și, în al doilea rând, rămâne întreagă după pronunțarea hotărârii din 14 octombrie 2019. Astfel, instanța de trimitere era chemată, la data la care a sesizat Curtea, și rămâne chemată la data pronunțării prezentei hotărâri, independent de hotărârea respectivă, să se pronunțe, în calitate de instanță de prim grad și de ultim grad, cu privire la acțiunea introdusă de domnul Junqueras Vies împotriva ordonanței menționate la punctul 25 din prezenta hotărâre, prin care această instanță a refuzat să îi acorde o permisiune extraordinară de ieșire din penitenciar destinată să îi permită îndeplinirea unei cerințe impuse de dreptul spaniol ca urmare a alegerii sale în Parlamentul European. În plus, instanța amintită urmărește să afle, în acest scop, dacă persoana interesată beneficiază de imunitate în temeiul articolului 9 din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii, precum și, în cazul unui răspuns afirmativ, ce efecte implică o asemenea imunitate.
- 59 Rezultă că cererea de decizie preliminară este admisibilă și, prin urmare, este necesar să se răspundă la întrebările adresate de instanța de trimitere.

Cu privire la întrebările preliminare

- 60 Cu titlu introductiv, este necesar să se constate că din decizia de trimitere, astfel cum este sintetizată la punctele 24 și 25 din prezenta hotărâre, reiese că, după ce a fost proclamat în mod oficial ales în Parlamentul European de autoritatea națională competentă, Tribunal Supremo (Curtea Supremă) i-a refuzat domnului Junqueras Vies permisiunea extraordinară de a ieși din penitenciar, care i-ar fi permis să îndeplinească o formalitate ce condiționează, în dreptul spaniol, dobândirea calității de

membru al Parlamentului European și, în urma îndeplinirii acestei formalități, de a se deplasa la locul de reuniune al acestei instituții pentru a lua parte la prima sesiune a legislaturii rezultate din alegerile pentru Parlamentul European organizate la 26 mai 2019.

- 61 În acest context, prin intermediul celor trei întrebări, care trebuie analizate împreună, Tribunalul Supremo (Curtea Supremă) solicită în esență să se stabilească dacă articolul 9 din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii trebuie interpretat în sensul că o persoană care a fost proclamată în mod oficial aleasă în Parlamentul European, deși făcea obiectul unei măsuri de arestare preventivă în cadrul unei proceduri pentru infracțiuni grave, dar care nu a fost autorizată să se conformeze anumitor cerințe prevăzute de dreptul intern în urma unei astfel de proclamări și nici să se deplaseze la Parlamentul European pentru a lua parte la prima sesiune a acestuia trebuie să fie considerată că beneficiază de imunitate în temeiul acestui articol. În cazul unui răspuns afirmativ, instanța de trimitere solicită să se stabilească, în plus, dacă această imunitate implică înlăturarea măsurii arestării preventive impuse persoanei în cauză pentru a-i permite să se deplaseze la Parlamentul European și să îndeplinească formalitățile necesare.
- 62 În această privință, articolul 9 din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii instituie, la primul și la al doilea paragraf, imunități în beneficiul „membrilor Parlamentului European”. Totuși, acest articol nu definește noțiunea de „membru al Parlamentului European”, care, prin urmare, este necesar să fie înțeleasă în lumina contextului și a obiectivelor sale.
- 63 În ceea ce privește contextul, trebuie amintit, în primul rând, că, potrivit articolului 10 alineatul (1) TUE, funcționarea Uniunii se întemeiază pe principiul democrației reprezentative, care concretizează valoarea democrației menționată la articolul 2 TUE (a se vedea în acest sens Hotărârea de astăzi, Puppink și alții/Comisia, C-418/18 P, punctul 64).
- 64 Punând în aplicare acest principiu, articolul 14 alineatul (3) TUE prevede că membrii instituției Uniunii pe care o constituie Parlamentul European sunt aleși prin vot universal direct, liber și secret, pentru un mandat de cinci ani.
- 65 Din această dispoziție reiese că calitatea de membru al Parlamentului European decurge din faptul de a fi ales prin vot universal direct, liber și secret, mandatul membrilor acestei instituții constituind, la rândul său, principalul atribut al acestei calități.
- 66 În al doilea rând, în ceea ce privește procedura de alegere a membrilor Parlamentului European, articolul 223 alineatul (1) TFUE prevede că revine, pe de o parte, Parlamentului European să elaboreze un proiect în vederea stabilirii dispozițiilor necesare pentru a permite această alegere prin vot universal direct, conform unei proceduri uniforme în toate statele membre sau în conformitate cu principiile comune tuturor statelor membre și, pe de altă parte, Consiliului Uniunii Europene să stabilească aceste dispoziții.
- 67 La 20 septembrie 1976 a fost adoptat Actul electoral, care precizează principiile comune aplicabile procedurii de alegere a membrilor Parlamentului European prin vot universal direct.
- 68 În această privință, mai întâi, articolul 8 primul paragraf din acest act prevede că, sub rezerva celorlalte dispoziții ale acestui act, „procedura electorală este reglementată în fiecare stat membru de dispozițiile naționale”. În plus, articolul 12 din actul menționat enunță, printre altele, că Parlamentul European „verifică prerogativele membrilor Parlamentului European” și „ia act de rezultatele [electorale] proclamate oficial de statele membre”.
- 69 Din aceste dispoziții coroborate rezultă că, în stadiul actual al dreptului Uniunii, statele membre rămân în principiu competente să reglementeze procedura electorală, precum și să procedeze, la finalul acesteia, la proclamarea oficială a rezultatelor electorale. În ceea ce privește Parlamentul European, acesta nu dispune de nicio competență generală care să îi permită să repună în discuție legalitatea

unei astfel de proclamații sau să controleze conformitatea acestora cu dreptul Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 aprilie 2009, Italia și Donnici/Parlamentul European, C-393/07 și C-9/08, EU:C:2009:275, punctele 55-57, 60 și 67).

- 70 Pe de altă parte, din aceleași dispoziții reiese că, „luând act” de rezultatele electorale proclamate oficial de statele membre, Parlamentul European consideră în mod necesar ca dobândit faptul că persoanele care au fost proclamate alese în mod oficial au devenit, din acest motiv, membre ale acestei instituții, motiv pentru care îi revine sarcina să își exercite competența în privința lor, verificându-le prerogativele.
- 71 Astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 70 din concluzii, dispozițiile menționate trebuie, în consecință, să fie înțelese în sensul că dobândirea calității de membru al Parlamentului European, în sensul articolului 9 din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii, intervine ca urmare și la momentul proclamării oficiale a rezultatelor electorale efectuate de statele membre.
- 72 În continuare, Actul electoral definește limitele de timp ale mandatului pentru care sunt aleși membrii Parlamentului European, enunțând, la articolul 5 alineatele (1) și (2), că acest mandat coincide cu perioada de cinci ani care începe la deschiderea primei sesiuni organizate după fiecare alegere, astfel încât începe și expiră în același timp cu această perioadă de cinci ani.
- 73 În această privință, reiese din articolul 11 alineatele (3) și (4) din actul electoral că „noul” Parlament European se reunește deplin drept în prima zi de marți după expirarea unui termen de o lună de la sfârșitul perioadei electorale și că competențele Parlamentului European „care își încheie mandatul” încetează odată cu deschiderea primei ședințe a acestui „nou” Parlament European. În plus, conform articolului 12 din acest act, în cursul acestei prime reuniuni, „noul” Parlament European verifică prerogativele membrilor săi și hotărăște în legătură cu contestațiile care ar putea eventual să apară pe baza dispozițiilor actului menționat.
- 74 Rezultă că, spre deosebire de calitatea de membru al Parlamentului European, calitate care, pe de o parte, este dobândită la momentul în care o persoană este proclamată în mod oficial aleasă, astfel cum s-a arătat la punctul 71 din prezenta hotărâre, și, pe de altă parte, stabilește o legătură între această persoană și instituția din care face parte în prezent, mandatul de membru al Parlamentului European stabilește o legătură între persoana menționată și legislatura pentru care aceasta a fost aleasă. Or, această legislatură nu se constituie decât la momentul deschiderii primei sesiuni a „noului” Parlament European desfășurate după alegeri, care este prin ipoteză ulterioară proclamării oficiale a rezultatelor electorale efectuate de statele membre.
- 75 În sfârșit, Actul electoral precizează, la articolul 6 alineatul (2), că membrii Parlamentului European beneficiază de imunitățile care le sunt aplicabile în temeiul Protocolului privind privilegiile și imunitățile Uniunii.
- 76 În ceea ce privește sursa juridică a acestor imunități, articolul 343 TFUE prevede că Uniunea se bucură, pe teritoriile statelor membre, de privilegiile și imunitățile necesare pentru îndeplinirea misiunii sale, în condițiile definite în Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii. Deși acest articol face astfel trimitere la acest protocol pentru stabilirea condițiilor în care trebuie asigurate imunități, acesta impune totuși ca Uniunea și în special membrii instituțiilor sale să beneficieze de imunitățile necesare pentru îndeplinirea misiunii sale. Rezultă că aceste condiții, astfel cum au fost stabilite prin protocolul menționat și, în măsura în care acesta din urmă face trimitere la dreptul statelor membre, prin legislațiile naționale, trebuie să garanteze că Parlamentul European este pe deplin în măsură să îndeplinească misiunile cu care este investit.

- 77 În această privință, astfel cum rezultă atât din termenii articolului 9 din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii, cât și din titlul capitolului III, din care face parte acest articol, astfel de imunități sunt acordate „membriilor Parlamentului European” și, prin urmare, persoanelor care au dobândit această calitate ca urmare a proclamării oficiale a rezultatelor electorale de către statele membre, astfel cum s-a arătat la punctul 71 din prezenta hotărâre.
- 78 În ceea ce privește imunitățile astfel garantate membrilor Parlamentului European, articolul 9 primul paragraf din acest protocol prevede imunități de care beneficiază, în mod egal, pe întreaga durată a sesiunilor unei legislaturi date a Parlamentului European, chiar dacă acesta nu este efectiv în ședință (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 iulie 1986, Wybot, 149/85, EU:C:1986:310, punctele 12 și 27).
- 79 În schimb, articolul 9 al doilea paragraf din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii are un domeniu de aplicare temporal diferit.
- 80 Astfel, această dispoziție prevede că imunitatea este valabilă pentru membrii Parlamentului European inclusiv pe perioada deplasării la locul reuniunii acestuia, cât și la întoarcere și, așadar, printre altele, atunci când se deplasează la prima reuniune organizată în urma proclamării oficiale a rezultatelor electorale pentru a permite noii legislaturi să își organizeze sesiunea constitutivă și să verifice competențele membrilor săi, astfel cum se arată la punctul 73 din prezenta hotărâre. Membrii menționați beneficiază, așadar, de imunitatea în discuție înainte ca mandatul lor să înceapă.
- 81 Din ansamblul considerațiilor de mai sus rezultă că o persoană care a fost proclamată în mod oficial aleasă în Parlamentul European trebuie să fie considerată că a dobândit, din acest motiv și începând cu acest moment, calitatea de membru al acestei instituții, în sensul articolului 9 din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii, precum și că beneficiază, în acest temei, de imunitatea prevăzută la al doilea paragraf al acestui articol.
- 82 Această interpretare este confirmată de obiectivele urmărite de Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii, care constau, astfel cum reiese din jurisprudența Curții, în a asigura instituțiilor Uniunii o protecție completă și efectivă împotriva obstacolelor sau a riscurilor de atingere adusă bunei funcționări și independenței lor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 iulie 1986, Wybot, 149/85, EU:C:1986:310, punctele 12 și 22, Ordonanța din 13 iulie 1990, Zwartveld și alții, C-2/88-IMM, EU:C:1990:315, punctul 19, precum și Hotărârea din 22 martie 2007, Comisia/Belgia, C-437/04, EU:C:2007:178, punctul 56).
- 83 Astfel, în cazul Parlamentului European, aceste obiective implică nu numai ca, în conformitate cu principiul democrației reprezentative amintit la punctul 63 din prezenta hotărâre, precum și cu articolul 14 TUE, compunerea sa să reflecte în mod fidel și complet libera exprimare a alegerilor efectuate de cetățenii Uniunii, prin vot universal direct, în ceea ce privește persoanele prin care aceștia înțeleg să fie reprezentați într-o legislatură dată, ci și ca Parlamentul European să fie protejat, în exercitarea activităților sale, împotriva obstacolelor sau a riscurilor de atingere adusă bunei funcționări a acestuia.
- 84 În această dublă calitate, imunitățile prevăzute în beneficiul membrilor Parlamentului European urmăresc să asigure independența acestei instituții în îndeplinirea misiunii sale, astfel cum a arătat Curtea Europeană a Drepturilor Omului în ceea ce privește diferitele forme de imunitate parlamentară instituite în sistemele politice democratice (a se vedea în acest sens Curtea EDO, 17 mai 2016, Karácsony și alții împotriva Ungariei, CE:ECHR:2016:0517JUD004246113, § 138, și Curtea EDO, 20 decembrie 2016, Uspaskich împotriva Lituaniei, CE:ECHR:2016:1220JUD001473708, § 98).
- 85 În conformitate cu astfel de obiective și cu cerința amintită la punctul 76 din prezenta hotărâre, imunitatea prevăzută la articolul 9 al doilea paragraf din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii asigură protecția bunei funcționări și a independenței Parlamentului European, astfel cum a

arătat domnul avocat general la punctele 92 și 94 din concluzii, garantând fiecăruia dintre membrii săi, după proclamarea oficială a rezultatelor electorale, posibilitatea de a se deplasa fără piedici la prima reuniune a noii legislaturi pentru a se supune operațiunilor prevăzute la articolul 12 din Actul electoral, precum și permițând noii legislaturi să se constituie.

- 86 În acest mod, imunitatea menționată contribuie de asemenea la asigurarea efectivității dreptului de eligibilitate garantat de articolul 39 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale, care constituie expresia în aceasta din urmă a principiului votului universal direct, liber și secret consacrat la articolul 14 alineatul (3) TUE și la articolul 1 alineatul (3) din Actul electoral (a se vedea prin analogie Hotărârea din 6 octombrie 2015, Delvigne, C-650/13, EU:C:2015:648, punctul 44), permițând persoanelor care au fost alese membri ai Parlamentului European să efectueze demersurile necesare pentru a intra în posesia mandatului lor.
- 87 Prin urmare, o persoană precum domnul Junqueras Vies, care a fost proclamată oficial aleasă în Parlamentul European, deși făcea obiectul unei măsuri de arestare preventivă în cadrul unei proceduri pentru infracțiuni grave, dar care nu a fost autorizată să se conformeze anumitor cerințe prevăzute de dreptul intern în urma unei astfel de proclamări și nici să se deplaseze la Parlamentul European pentru a lua parte la prima sesiune a acestuia trebuie să fie considerată că beneficiază de imunitate în temeiul articolului 9 al doilea paragraf din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii.
- 88 În aceste condiții, este necesar să se examineze, astfel cum solicită instanța de trimitere, dacă această imunitate implică înlăturarea măsurii arestării preventive impuse unei astfel de persoane, pentru a-i permite să se deplaseze la Parlamentul European și să îndeplinească formalitățile necesare.
- 89 În această privință, după cum s-a arătat la punctul 24 din prezenta hotărâre, domnul Junqueras Vies a devenit membru al Parlamentului European la 13 iunie 2019, ziua în care autoritățile spaniole competente au procedat la proclamarea oficială a rezultatelor alegerilor pentru Parlamentul European organizate la 26 mai 2019. La această dată, persoana interesată se afla în arest preventiv.
- 90 Or, din considerațiile care figurează la punctele 83-86 din prezenta hotărâre rezultă că imunitatea prevăzută la articolul 9 al doilea paragraf din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii se opune în special ca o măsură judiciară precum arestarea preventivă să poată împiedica libertatea membrilor Parlamentului European de a se deplasa către locul în care trebuie să se țină prima reuniune a noii legislaturi în vederea îndeplinirii formalităților impuse de Actul electoral.
- 91 În aceste condiții, în cazul în care instanța națională competentă consideră că trebuie să se mențină o măsură de arestare preventivă față de o persoană care a dobândit calitatea de membru al Parlamentului European, acesteia îi revine, în temeiul articolului 9 al treilea paragraf din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii, sarcina de a solicita în cel mai scurt timp Parlamentului European să ridice imunitatea acordată în temeiul celui de al doilea paragraf al acestui articol.
- 92 Ținând seama de considerațiile de mai sus, trebuie să se răspundă instanței de trimitere că existența imunității prevăzute la articolul 9 al doilea paragraf din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii implică înlăturarea măsurii arestării preventive impuse persoanei care beneficiază de această imunitate pentru a-i permite să se deplaseze la Parlamentul European și să îndeplinească acolo formalitățile necesare. În aceste condiții, în cazul în care instanța națională competentă consideră că această măsură trebuie menținută după dobândirea de către persoana în cauză a calității de membru al Parlamentului European, aceasta trebuie să solicite în cel mai scurt timp Parlamentului European ridicarea imunității respective, în temeiul articolului 9 al treilea paragraf din același protocol.
- 93 Pe de altă parte, revine instanței de trimitere sarcina de a aprecia efectele care trebuie atribuite imunităților de care beneficiază domnul Junqueras Vies în alte eventuale proceduri, precum cele menționate la punctul 30 din prezenta hotărâre, cu respectarea dreptului Uniunii și în special a principiului cooperării loiale, vizat la articolul 4 alineatul (3) primul paragraf TUE (a se vedea în acest

sens Hotărârea din 21 octombrie 2008, Marra, C-200/07 și C-201/07, EU:C:2008:579, punctul 41). În acest cadru, este de competența acesteia să țină seama în special de elementele amintite la punctele 64, 65, 76 și 82-86 din prezenta hotărâre.

- 94 Ținând seama de ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la întrebările adresate că articolul 9 din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii trebuie interpretat în sensul că:
- o persoană care a fost proclamată în mod oficial aleasă în Parlamentul European, deși făcea obiectul unei măsuri de arestare preventivă în cadrul unei proceduri pentru infracțiuni grave, dar care nu a fost autorizată să se conformeze anumitor cerințe prevăzute de dreptul intern în urma unei astfel de proclamări și nici să se deplaseze la Parlamentul European pentru a lua parte la prima sesiune a acestuia trebuie să fie considerată că beneficiază de imunitate în temeiul celui de al doilea paragraf al acestui articol;
 - această imunitate implică înlăturarea măsurii arestării preventive impuse persoanei în cauză pentru a-i permite să se deplaseze la Parlamentul European și să îndeplinească formalitățile necesare. În aceste condiții, în cazul în care instanța națională competentă consideră că această măsură trebuie menținută după dobândirea de către persoana în cauză a calității de membru al Parlamentului European, aceasta trebuie să solicite în cel mai scurt timp Parlamentului European ridicarea imunității respective, în temeiul articolului 9 al treilea paragraf din același protocol.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 95 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară:

Articolul 9 din Protocolul (nr. 7) privind privilegiile și imunitățile Uniunii Europene trebuie interpretat în sensul că:

- **o persoană care a fost proclamată în mod oficial aleasă în Parlamentul European, deși făcea obiectul unei măsuri de arestare preventivă în cadrul unei proceduri pentru infracțiuni grave, dar care nu a fost autorizată să se conformeze anumitor cerințe prevăzute de dreptul intern în urma unei astfel de proclamări și nici să se deplaseze la Parlamentul European pentru a lua parte la prima sesiune a acestuia trebuie să fie considerată că beneficiază de imunitate în temeiul celui de al doilea paragraf al acestui articol;**
- **această imunitate implică înlăturarea măsurii arestării preventive impuse persoanei în cauză pentru a-i permite să se deplaseze la Parlamentul European și să îndeplinească formalitățile necesare. În aceste condiții, în cazul în care instanța națională competentă consideră că această măsură trebuie menținută după dobândirea de către persoana în cauză a calității de membru al Parlamentului European, aceasta trebuie să solicite în cel mai scurt timp Parlamentului European ridicarea imunității respective, în temeiul articolului 9 al treilea paragraf din același protocol.**

Semnături